

במדינה

אורחות

המפגינה הגרמנית

„אני מדים לגרמנים תופר והוא לי תכריי כים“ קראו הכרות שנישאו בהפגנה שקטה שנערכה במרכז ירושלים. אל אחד המפגינים ניגשה נערה תכולת עיניים, נטלה ממנו בליאמר את הכרזה שנשא, ועמדה במקומו כיו.

היא לא הוציאה הגה מפיה, כי לא ידעה מילה עברית. היא אף לא הבינה את הכתוב בכרזה שנשאה. אך כשבן-לחיה, התחיל

מפגינה קסינגר

„הגרמנים לא השתנו!“

איתו שוטטה בירושלים, הסביר לה שההפגנה היא נגד פעילות המדענים הגרמנים במצרים, ונגד יחסי ישראל-גרמניה, הצטרפה הצעירה, אווה קסינגר מפרנקפורט, אל המפגינים.

„הם הפחידו אותי.“ סיפרה אותה, שהגיעה לבדה לישראל, חמישה ימים לפני ההפגנה: „יכולתי אומנם לבוא מגרמניה עם קבוצה מאורגנת אך לא רציתי לייצג אף אחד בישראל. רציתי להיות הנציגה של עצמי בארץ זו, ורציתי להיות כאן לבדי.“ „אני יודעת שאתם כבר רגילים כאן לאנשי שבים ומספרים לכם שסבלו מיד הנאצים אך זהו גם הסיפור שלי. אמי הייתה בבית-סוהר בתקופת הנאצים ואני גדלתי מנותקת מאנשי הסביבה, כי היינו ברשימה השחורה.“

אך גם בגרמניה-שלהיום, לא מצאה היא שפה משותפת עם הסביבה. „הצטרפתי ל-חבורת צעירים שהקימו אגודה נגד הניסויים הגרעיניים, אך עובתי אותם מהר. הם הפחדו אותי. הם היו כל כך קנאים בכל הדיבורים והמחשבות שלהם, הם היו כל כך מוכנים ליהרג על דיעותיהם שהם הזכירו לי בדיוק את הקנאות הנאצית, הם לא הרגישו שזהו בדיוק הצד השני של המטבע הלאומנית. גם זה היה רצון להוכיח לכל העולם עד כמה הגרמנים טובים. ברחתי מהם. באותה תקופה התחלתי לשמוע על יש-ראל, ובעיקר על הקיבוצים. החלטתי לנסוע לשם. כשהייתי על האונייה מיתון לישראל, סיפרתי לזוג ישראלי שאני מגרמניה. הם לא הניחו לי בהמשך הדרך; למה את רוצה לבוא לישראל? אנהו לא רוצים אותך כאן בארץ? נעשה לי עצוב. כשהגעתי לישראל פחדתי להוציא הגה מפיו. דברתי רק אנגלית. „בינתיים פגשתי כמה אנשים שהיו חביבים אלי וניסו להבין אותי. לי אין טענות לאיש ואני נהנית כל רגע שאני מבלה כאן. אך מה שהייתי רוצה בעצם לעשות זה ללכת לקיבוץ, כדי לחיות שם תקופת מה ולהכיר את החיילים האלה.“ ואכן — אהה התקבלה לאלפין שבקיבוץ עין-דור.

נגד הנאצים בגרמניה. בניגוד לראש ממשלת ישראל, אין אהה מאמינה שהגרמנים השתנו. השתפחה בהפגנה היה מחוזה של השתתפות בהתנגדות למדענים בני-עמם המפתחים נשק במצרים, וביחסים עם נאצים לשעבר, המשתתפים בשלטון בגרמניה המערבית.

הנעלה של כינוס תפוצות ישראל על אדמת המולדת. על יסוד זה היקמה חברת באבוב, חברה הבונה ומזכרת שיכונים. מזכרת אותם לגמרי לא רץ.

זהו העסק מספר 1.

אחרי זה קמים מפעלי באבוב. עד כה, זהו בית-חרושת לצמר-גפן, אשר קם כפי שסיפר ירחמיאל בארבר ואשר לו הבטיחה הרבי מברוקלין את היצוא של צמר-גפן נשר למזרונים. נוסף לזה ישנו גם „בית חרושת“ לצינורות ביוב, אשר עובד בו, למעשה, רק פועל אחד. אגב: הוא עולה חדש.

זהו העסק מספר 2.

לאחר מכן, ושוב על אותם 150 הדונמים, התארגנה חברה שלישית: בית אבות — פנסיון סגורה. אין זו, חלילה, חברה פילנתרופית. בפנסיון, היכול לקלוט 110 איש, עולה מיטה אחת ששת אלפים לירות. נוסף לזה משלמים 120 לירות לחודש.

זהו עסק מספר 3.

ובמקום שמצויים בו שלושה עסקים, יכול לקום כבר בנק, אשר יממן אותם. חץ מזה — את הכספים הזורמים מרחחי שלושת העסקים צריך למקם איפה שהן. מוטב בבנק הנמצא בבעלות עצמית. כך קם, על יסודות בנק קלינגר הצפתי, אשר פשט את הרגל, בנק קרדיט לישראל, שחציו נמצא בבעלות באבוב.

זהו עסק מספר 4.

בנק קרדיט לישראל מארגן חברתית — בנק יסוד למשכנתאות. כל משתכן הקונה דירה אצל חברת באבוב מקבל משכנתא בבנק יסוד. כמובן — באחוזים מתאימים.

זהו עסק מספר 5.

נוסף לזה מארגן בנק קרדיט לישראל חברתית שניה: חברה להשקעות. חברה להשקעות סוגרת את המעגל: היא משקיעה בקרקעות. היא קונה 40 דונם קרקע בחור לון. קונה את פרס ברמתיגן. קונה מגרשים בתל-אביב ובפתח-תיקוה. היא גם חורגת מאזור תל-אביב: כונה את נוה-צבי 280 דירות בתל-ארוה — שכונת ספר ירושלמית.

זהו עסק מספר 6.

והרחק? איפוא בכל זה הרחח הנקי מכל שורת העסקים?

בנק קרדיט לישראל סגר את המאזן שלו לשנת 1962 בסכום העגול של 14,658,495 לירות — בעשרה מיליון יותר מאשר בשנה ירושלמית.

בין מפולניה או מרוסיה, קנו כאן דירות. „בכמה?“

„לפני שלוש שנים, עלתה דירה 15 אלף.“ הדירות הבלתי-גמורות עדיין מכרו עכשיו ב-24 אלף. „מה אתה מתפלאת? כל קבלן מוכר דירות.“

מובן. כל יהודי הגון קונה דירה, וכל קבלן הגון מוכר דירה. אלא שבדרך כלל מוכר קבלן הגון דירות שנבנו על קרקע שנקנתה בדרך הרגילה. ולא מספר בהזדמנות זו סיפורים על עליה אמריקאית ועל הרבי מאבוב, הצריך אוטו-אוטו להגיע מעבר לאוקיינוס עם אלף חסידי.

רגע. אולי נמצאים אותם אלף חסידים מעבר לכביש, בתוך המיכונים של בתי החרושת, אשר מעליהם הוצב שלט מפעלי באבוב ואם לא אלף, אז אולי עשרה — כמו עשרת הצדיקים בסודם? אולי לכל ה-פחות אחד!

לא, עד כמה שירחמיאל בארבר אינו טועה, אין אפילו אחד לרפואה. כן, יש בית-חרושת לצמר-גפן; ירחמיאל בארבר הוא אפילו אחד הבעלים שלו. מלבדו יש שם ליוון גלבום וישראל שפייצמן. נו, וכמובן השותף הרביעי — מפעלי באבוב. מקודם היו שלושה בתי-חרושת קטנים בתל-אביב. כל אחד משלושת השותפים היה בעל בית-חרושת אחד. אבל בא אליהם אליהו אביצק, והציע שיעשו בית-חרושת אחד משותף בבתיים. או העבירו לכאן את המכונות שלהם, ואת הפועלים שלהם.

כדאי לשאול את הפועלים עצמם, כדי להיות בטוחים לגמרי. למשל את זה, בעל הפאות הארוכות והזקן הפרוע, הלש ברג ליו שאריות כותנה בתוך ארגו.

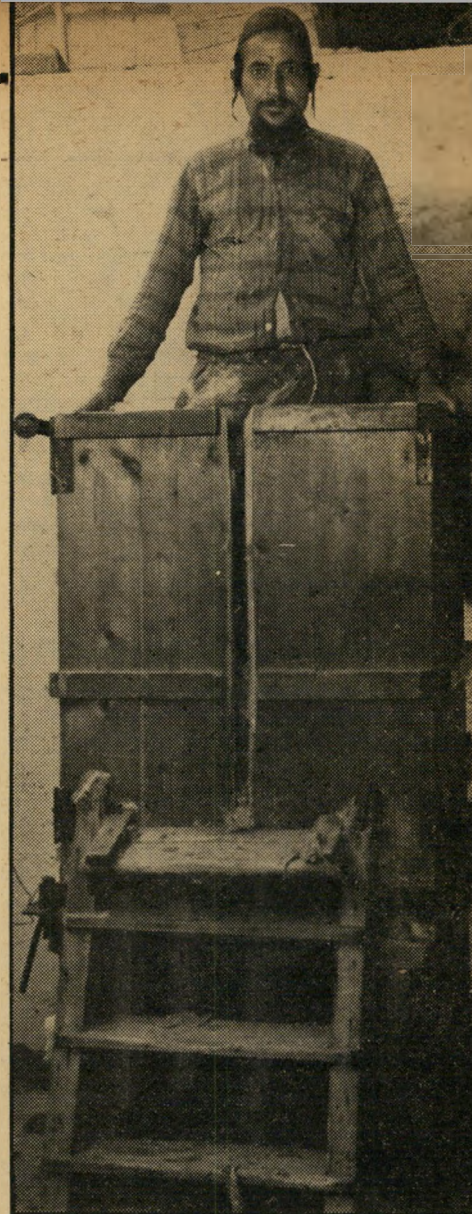
„האם אתה מבאבוב?“ אהרן משה מחייך, כמו לשמע בדיחה טובה.

לא. הוא לא מבאבוב, הוא מראשון-לציון ומקודם — מתימן.

★ ★ ★

ביג ביזנס

איהו אביצק הוא מומחה במקצועו. מקצועו: הקמת ישובים בחסות רבנים צדיקים. מקודם הקים ישוב דומה בנתניה — קריית צאנו. אבל בכל מקצוע אפשר להיות מחוסר עבודה. בדיוק לפני ארבע שנים היה אליהו אביצק מחוסר עבודה — משום סיבה בלתי ברורה כלשהי, ויתרה עליו החברה לבנין קריית צאנו. אז העלה אביצק בפני הרבי את רעיון העסק של בניית קריית

גליצאי מתימן

הוא אהרן משה, מראשון-לציון, העובד במפעל לצמר-גפן, וממלא את מקומם של החסידים הדימוניים. על באבוב לא שמע.

מושג עליהם. זה לא רבי — זה ביזנס-מאן!

לאחר התפוצות נלהבת זו, מבהיר מזכיר העיריה בצורה עניינית: קריית באבוב זה כבר לא תוכנית, זו מציאות. בנו כבר ישיבה, בית-אבות, בנייני מגורים המכילים 90 דירות ושני מוסדות עבודה: בית-חרושת לצמר-גפן ובית-חרושת לצינורות בטון. בי-בנייני המגורים גרים כבר 60 משפחות — מובן מאליו כי משפחות חסידי הרבי, על פי רוב עולים מאמריקה. בבית-החרושת לצמר-גפן עובדים בינתיים כ-20 איש, ואילו בבית-החרושת לצינורות — עשרה. כמובן שאלה ואלה — בעיקר מתושבי קריית בא-בוב.

★ ★ ★

היכן החסידים?

האם אתה מחסידי באבוב? „לא לגמרי לא מבאבוב. אפילו להיפך, מוצאו מהונגריה.“

„ובאת עכשיו מארצות-הברית?“

הגבר המזוקן מתחיל להתעצבן. מה פת-אים אמריקה? הוא בא מיפן, שום אמריקה. „או מניין לכל הרוחות, הגעת לכאן?“ „מה זאת אומרת, מניין?“ אורח קריית באבוב מאבד את סבלנותו. „קניתי דירה, כמו כל האנשים ההגונים בעולם. כמו ש-קונים דירה בכל שיכון אחר. כל היהודים בקריית באבוב, בין אם מוצאם מהונגריה,

באבוב-מעייש

סיפרו על עליה גדולה של 1000 חסידי באבוב ורב אחד. בינתיים בונים שיכונים, מוכרים דירות במחירי ריס מרקטישחקים ומפולפלים, ומרוויחים הון תועפות על חשבון הציבור חסרי-הידיעה.

באבוב. עכשיו הוא נציגו של הרב האמריקאי. משמע — הוא האיש המנגל את ה-עניינים בארץ. „זה לא רבי, זה ביזנסמן!“ קובע מזכיר עיריית בתיים על הרבי מברוקלין. „אינני חסיד, אני ביזנסמן.“ מעיד על עצמו אביצק. ובמקום שבו נמצאים שני ביזנסמאנים יש גם לא סתם ביזנס, אלא „ביג ביזנס.“

הכל מתחיל מאותם 150 הדונם אשר קיבל לפני ארבע שנים הרבי מאבוב, במטרה

בעזרת השם